

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — 8— K
Egy óra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal:
Meitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecs-
kerec, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 84. szám.

Csütörtök, április 12.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentései. —

Az orosz kormány nyilatkozata a békéről.

Az orosz munkásképviselek azonnali béketárgyalásokat követelnek. — Az oroszországi zürzavar. — A nyugati nagy küzdelem. — A buvárhajóharc újabb eredményel. — 53 ezer tonna elsüllyesztése.

Az orosz kormány nyilatkozata a békéről.

Budapest, április 12. Szentpétervárról sürgönyzik:

Az ideiglenes kormány Lwow herceg miniszterelnök aláírásával ellátott nyilatkozatot tett közzé, amelyben a következőket mondja:

— Az orosz állam katonai helyzetének megvizsgálása után az ideiglenes kormány elhatározta, hogy eieget tesz az ország iránt való köteletségének, amely szerint a népek nyíltan megmondja az igazságot. A kormány a nép támogatásával mindent el fog követni, hogy a régi rendszer káros hatásait megszüntesse, de az idő sürgős. Az ország még mindig hatalmas ellenséggel áll szemben, amely államunkhoz tartozó egyes országrészeket megszállva tart és éppen most döntő előretöréssel fenyeget bennünket.

— Az ideiglenes kormány a nép akarására bizza, hogy szövetségeseinkkel végleg döntson a világháborúra és annak befejezésére vonatkozó összes kérdésekben. De már most kijelentik, hogy Oroszországnak nem célja, hogy idegen népek fölött uralkodjék, hogy nemzeti örökségüket tőlük elvegye és erőszakos módon megszálljon idegen területeket. Sőt ellenkezőleg tartós békét kíván teremteni a népek ama joga alapján, hogy önmaguk döntsenek soruk fölött. Az orosz nép nem arra törekszik, hogy más népek rovására nővelje külső hatalmát, nem célja, hogy idegen népeket legázzon s megalázzon. Az orosz nép eltávolította azon láncokat, amelyek a lengyel népre nehezdedtek, de nem fogja megengedni, hogy hazája ezen nagy küzdelemből megalázva, életföltételeiben megingatva kerüljön ki.

Ezen alapelvek alkotják majd alapját az ideiglenes kormány külpolitikájának. Az ideiglenes kormány nem hallgatja el a nép előtt az igazságot. A haza veszedelemben van, minden erőnk meg kell feszíteni, hogy megmentsük. Ohajtjuk, hogy igazmondásunkra ne lehangoltsággal válaszoljanak s legyen az ország elég erős ahhoz, hogy a kivívott szabadságot biztosítsa.

Az orosz munkásképviselek azonnali béketárgyalásokat követelnek.

Budapest, április 12. Amsterdamból sürgönyzik: A Times jelenti Szentpétervárról:

A munkásképviselek bizottsága hivatalos lapjában bejelenti egy külügyi bizottság megalakítását azzal a szándékkal, hogy az ellenséggel közvetlen tárgyalásokat kezdjen. E célból Stockholmába küldötttség megy, ahol külön kurirszolgálatot rendeznek be. A bizottság egyik határozata úgy szól, hogy követelik a béketárgyalásoknak a hadviselőikkel való azonnali megkezdését és hogy propaganda indíttassék a háboru befejezése érdekében. A bizottság szerint 109 hadosztály és a fronton levő más csapatrészek is elfogadták ezen kijelentést. A bizottság nem ellenzi az az aktiv defenzívát, de követeli, hogy cenzurázatlan leveleket és táviratokat küldhessenek szét és hogy a kormány ténykedései felett a katonák bizottsága ellenőrzést gyakorolhasson. A Times szerint a munkásbizottság vezére Steklov zsidó ügyvéd.

Az oroszországi zürzavar

Budapest, ápr. 12. Rotterdamból sürgönyzik:

Az angol lapok szentpétervári tudósítói egyértelműen beismerik, hogy Miljukovnak Oroszország háborus céljairól tett nyilatkozatai mindenütt kiéleltették a helyzetet s hogy Kerenszky igazságügyminiszter és Lwow herceg miniszterelnök kénytelenek voltak enyhíteni Miljukov kijelentéseit.

A Daily News pétervári jelentése szerint, három nap alatt kitünt, hogy Anglia rosszul tenné, ha Miljukovnak a háboru céljairól tett nyilatkozatát hivatalos állásfoglalásnak venné. Kerenszky miniszter mentette meg a helyzetet tegnapelőtti nyilatkozatával. Bár a kadettek erősen képviselve vannak a kormányban, a vezetés nincs már a kezükben.

A Daily Telegraph pétervári jelentése arról szól, hogy a szocialisták a leghatározottabban ragaszkodnak követelésükhöz, hogy a kormány világosan jelentse ki, hogy nincsenek imperialisz-

tikus és hódító törekvései. A szocialisták hiszik, hogyha Oroszország és szövetségesei elutasítanak minden hódítási szándékot, Németországban is erősödni fog a közvélemény, mely a hódító politika ellen van és akkor nem hosszú idő múlva lehetséges a méltányos béke.

Budapest, április 12. A Temps jelenti Szentpétervárról:

A munkás és katonabizottság parancsoló magatartása az egész országban megütközést kelt. Több oldalról megnyilvánuló nyomás mérsékeltebb magatartásra bírta a bizottságot, amely hangsúlyozza, hogy a végrehajtó hatalmat a kormánynak kell ugyan gyakorolni, de ezen hatalom nem lehet korlátlan és a bizottság előzetes hozzájárulása nélkül a kormány semmiféle intézkedést nem tehet.

Budapest, április 12. A Berliner Tagblatt jelenti:

Svédországban nagy jelentőséget tulajdonítanak az orosz kormány egymásután történő nyilatkozatainak, amelyek olyan helyzetbe hozzák Miljukovot, hogy a kormányban való megmaradása lehetetlen s eltávozásra rövid idő kérdése.

A nyugati nagy küzdelem.

Budapest, ápr. 12. Londonból sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

Az eddigi harcok folyamán tizenegyezer foglyot, száz ágyut és 163 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Budapest, április 12. Londonból sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

A nyugati fronton tegnap sűrűn esett a hó, ami akadályozta a látási viszonyokat és a hadműveleteket.

Budapest, április 12. A Vossische Zeitung jelenti:

St. Quentin városa az angolok bombázásától sokat szenvedett. Sok történelmi emlék elpusztult. A városháza és a székesegyház súlyosan megrongálódtak. A La Fère nevű városka St. Quentin mellett merő romhalmaz.

A Wolf-ügnökség jelentése szerint az arrasi angol támadást olyan tűzérési előkészítés előzte meg, amely minden eddigit fölülmul.

A buvárhajóharc. — Újabb 53 ezer tonna elsüllyesztése.

Budapest, ápr. 12. Berlinből sürgönyzik: A tengerészeti vezérkar főnöke jelenti:

Április hónapban, az eddig között sikereken kívül buvárhajóink újabban a csatornában, az Atlanti-oceanon és az Északi-tengeren tizenhat gőzöst, hét vitorlást, két halászcirkóvet süllyesztettek el, összesen ötvenháromezer tonna tartalommal.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

HIREK.

— Hivatalos jelentések április hó 11-éről.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Egy császári és királyi repülő Galac felett légharásban lelőtt egy orosz Nieuport repülőgépet.

József főherceg vezérezredes arcvonalán: A Békás területen az ellenség előretörését visszavertük. A mi részünkről élénk a járőrök tevékenysége.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonalán: Az orosz tüzérség tevékenysége helyenkint fokozódott. Egyéb jelenteni való nincs.

Olasz harctér:

A tenger melléki arcvonalon az ellenséges tüzérség tevékenysége tegnap általában élénkebb volt és néhány helyen éjjelen át is tartott. Az Etsch-völgy és Gardu-tó területén az olaszok szívesen folytatták pusztító tüzelésüket helységeik ellen.

Délkeleti harctér:

Albán osztagaink Tepelintől északra teljes sikerrel rajtaütöttek olasz előőrsökön.

A német nagyhíradászállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A Scarpetól északra fekvő, továbbá Gioenchy en Gobelle Farbul és Famponc melletti területekre korlátozott harci cselekmények nem változtattak a helyzeten. Az angolok az Arras Camra-i országot mindkét oldalán heves tűz után jelentékeny erővel széles arcvonalban újból támadtak, de súlyos veszteségeikkel visszavertük őket. Ma reggel óta ott, valamint Bullecourt Esqueant között újabb harcok fejlődtek. A bapaume-cambrai országot és az Oise között csak kisebb harcok zajlottak le vonalaink előtt. St. Quentin úgy mint az előző napokban gránátokkal és srappellekkel lötték, szintugy Lafaret is. A német trónörökös hadserege: Vaillytől Reimsig a tüzérségi csata hevessége napról-napra fokozódik. A franciáknak azt a kísérletét, hogy árkaikon Berry an Bactól délkeletre rajtaüssenek, gyors ellentámadásunkkal megfúrtuk. Albert herceg hadserege: Lényeges esemény nem történt.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonalán: Az Aa, a Düna, a Stochod, a Zlota-Lipa és a Dnyester mellett az oroszok több ízben élénk tüzérségi tevékenységet fejtenek ki.

József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadserege: nem történt jelentős esemény.

Macedon arcvonal:

Semmi ujság. — Ludendorff.

— Hitelesítő közgyűlés. A tegnapi rendkívüli megyei közgyűlés hitelesítő aktusát ma tartották dr. Dellmannics Lajos főispán elnöklésével. Hitelesítők voltak: Tóth István, Mencez Lipót, dr. Latzkovich Gyula és Mayer Rezső.

— Köszönet. A Nagybecskereki Népbank r.-t., valamint Klein Bernát helybeli nagyiparos a főgimnázium Deáksegélyező-egyesületének 30—30 koronát adományozott, mely nemeslelkű jótéteményért az egyesület vezetősége ezennel halás köszönetet mond.

A Nagybecskereki Népbank r.-t. 30 koronát adományozott a gyermekbarát-egyesületnek, melynek elnöksége halás köszönettel nyugtázza az adományt.

— Koszorúmegváltás. A Keresztyén nőegylet Egerer Jánosné halála alkalmából koszorúmegváltás címén 30 koronát adományozott a „Katona Otthon” részére, melyhez hozzájárultak: Hegedüs Jánosné, Szalay Józsefné, Tóth Istvánné, Watty Dezsőné, Watty Endréné, özv. Zalán Karolyné 2—2 kor., Csabaffy Arnoldné, Juhász Imréné, Kopolcsy Jánosné, Nagy Lászlóné, N. N., Sárffy Sándorné, özv. Speck Ferencné, Ujhelyi Karolin, Weber Péterné 1—1 koronával. Az adományért köszönetet mond Szalay József mint a Katona Otthon Bizottságának elnöke.

— Takarékoskodjunk a petróleummal. A rendőrkapitányság figyelmezteti a közönséget, hogy a petróleummal takarékoskodjunk s a nyáron át lehetőleg ne égezzünk petróleumot, mert télen nem igen lesz petróleum. Akinek tehát petróleuma van, vagy most petróleumhoz jut,

az őrizze azt meg télre, mert később nem kap petróleumot.

— Megbélyegzés. A vármegye hivatalos lapja közli:

A cs. és kir. 34. gyaloghadosztály parancsnoksága a következő átiratot küldte:

Tábori posta 642. 1917 március hó 26-án. Milosev Ozren cs. és kir. 29. sz. gy.-ezredbeli gyalogos ellen, ki 1897-ben Padé községben, a nagyikindai járásban Torontálmegyében született, ugyanotti illetőségű, g. kel. vallású nőtelen földmives, sorozási évfolyama 1915, azért mert 1917. évi március hó 18-ik napján az állás előtti őrhelyét elhagyta és az ellenséghez szökött át, a kbtk. 183., 194:1. §§-ai szerint szökés büntetése miatt vizsgálat van folyamatban.

Tábori posta 642. 1917 március hó 26-án. Vaszcsty Zsiva cs. és kir. 29. sz. gy.-ezredbeli gyalogos ellen, ki 1894. Aracs községben, a törökbecei járásban Torontálmegyében született, ugyanotti illetőségű, g. kel. vallású nőtelen földmives, sorozási évfolyama 1914, azért mert 1917. évi március hó 18-ik napján a hadállás előtti őrhelyét elhagyta és az ellenséghez szökött át, a kbtk. 183., 194:1. §§-ai szerint szökés büntetése miatt vizsgálat van folyamatban.

Ezen körülményt az 1882: XI. t.-c. 8. §-ának a) pontja értelmében beállott joghatály folytán hivatalos tisztelettel szives intézkedés végett ama kérelem kapcsán közlöm, miszerint ezen szegénytetett a szökevények hazaáruló cselekedetének a vármegye egész területén a helyi szokásokhoz képest nyilvánosan (dobszó, kifüggesztés vagy más megfelelő eljárás útján) való megbélyegzés végett közhírré tenni sziveskedjék. A bíróság vezetője

Fenti rendeletet az alispán megfelelő eljárás céljából közli a közigazgatási hatóságokkal, a nagyikindai és törökbecei főszolgabírókat pedig felhívja, hogy a hadisegély megvonása iránt intézkedjenek.

— Április 30-ika a fémbeizoláltatás utolsó terminusa. Minden késedelmező, akinek még beizoláltatásra kötelezett fémei vannak a saját érdekében és a honvédelem érdekében cselekszik, ha fémeit mielőbb beizoláltatja a hivatalos fémbeizolálóknál, amelyeknek ellenértékét rögtön készpénzben a hatóságok által ellenőrzött áron tartoznak kifizetni.

— Fölvétel a tanítóképzőbe. A temesvári m. kir. áll. el. népiskolai tanítóképző-intézet I. évfolyamára a jövő 1917—18-ik iskolai évre felvétetik 40 oly éptestű és egészséges tanuló, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a polgári vagy középiskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. A jobb tanulmányi előmeneteli tanulók, a létszámra való tekintet nélkül, féldíjas vagy teljes ingyenes ellátásban részesülnek. Felsőbb évfolyamba az intézet eddigi növendékein kívül, más intézethől oly kifüggesztetlen magaviseletű és szorgalmas tanuló vétetnek fel, akiknek az át lépésre alapos indító okuk van. Az ingyenesek minden befizetés nélkül, a féldíjasok havi 31 K és a teljes fizetésesek havi 62 K befizetésért teljes ellátásban részesülnek az intézet internátusában, ahol egyszersmind szakosított nevelés alatt is állanak a növendékek. A készpénzsegélyesek évi 310 K ösztöndíjban részesülnek. A bejárók saját maguk gondoskodnak ellátásukról. A háború tartama alatt az intézet kórháznak lévén lefoglalva, az internátusba csak korlátozott számmal vehetők be a tanulók; a többiek segélyeiket készpénzben kapják meg és családjuknál laknak, akiknél az ellátás 80—100 K-ba kerül. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodvány a nmelt. vall. és közoktatásügyi miniszter urhoz címzendő, de a tanítóképző-intézet igazgatóságához küldendő be. A folyamodványok beküldésének határideje május hó 31-ik napja. A felvétel és segélyezés egyéb módzatairól, a jelentkezés idejéről augusztus hó 10-ig minden tanuló külön értesítést kap.

— Gyengeelméjűek és gyengetehetségűek felvétele. A borosjenői (Aradmegye) gyógypedagógiai nevelő- és foglalkoztató állami intézetben az 1917—18. tanévben több gyengeelméjű és gyengetehetségű növendék vétetik fel. Szegénysorsuk ingyenes elhelyezést nyerne. Prospektust ingyen küld az intézet igazgatósága.

— Kup Gyula és Társa cs. kir. udvari szállítók Szeged. Délmagyarország legnagyobb nőidivat áruházára, mely páratlan hírnevét annak köszönheti, hogy a legválasztékosabb igényeket is kielégítő meglepő divatházában úgy a legújabb modellek, mint az árak sokasága költség kiméltében és izlésben megérdemli a vasúti közlekedés által való hozzájutást a n. é. közönség tudomására hozza, hogy az összes nőidivat újdonságok, kész nőiköpenyek, impregnált selyem köpenyek, kész női kosztümekek, selyem és lengerie toilletek, köpeny-

ruhák, blousok, pongyolák, juponok, fűzők, fűzővédők, női modellek, a legújabb divat creáció raktárra érkeztek. Szörme szücsárúk — saját szücs műhely, hol alakítások is elvégezhetők — perzsia, sealskin köpenyek, vállgallérok, karmantyuk minden nemes szörme-fajból állandóan dus raktárral rendelkeznek. Mértékosztályában menyasszonyi kelengyék, utcai alkalmi, visítottettek eredeti modellek után mérték szerint készülnek. Modelltermeikben állandó kiállítás.

— A Pesti Hírlap, a magyar demokrácia kedvelt lapja, a szavazati jog kiterjesztésének buzgó agitátora, a folyó év első negyedének letelte alkalmából előfizetésre hívja fel az olvasóközönséget. A Pesti Hírlap a papírhiány okozta terjedelembeli korlátozás mellett is a legváltozatosabb tartalmu napilap, melynek előfizetői különféle kedvezményekben is részesülnek az év folyamán. A Divatszallont, Érdekes Ujságot és Képes Ujságot kedvezményes áron rendelhetik meg és ajándékol kapják minden évben a Pesti Hírlap Naptárát. A Pesti Hírlap tartalmassága és közleményeinek elsőrendűsége mellett szól az a körülmény is, hogy most egyszerre közöl három eredeti regényt: Gárdonyi Gézáttól, Szomaházy Istvántól és Lux Terkától. Erre bizony nincs példa a magyar hírlapirodalomban. Az új előfizetők megkapják a regények eddig megjelent folytatásait. A Pesti Hírlap előfizetési ára egy óra K 3.80, ápr.— júniusi negyedévre 9.50, felévre 19.—, egész évre K 38.—. Az Érdekes Ujsággal együtt 1/4 évre K 14.50, a Képes Ujsággal együtt 1/4 évre K 13.—, a Divatszallonnal együtt 1/4 évre K 13.

— Fémbeizolált Nagybecskereken. A fémbeizoláltatás hátralevő rövid határidejére való tekintettel a Fémközponthoz most hivatalosan közli velünk, hogy Nagybecskereken a következő fémbeizolált hely működik: Berényi Bódog.

— Könyveket a harctérrel Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontálmegyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.

— Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára. Képviselőház.

— Katonaotthon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 8 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja a befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott elkészíthetők.

Magyar
állomány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sósorszáj. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15,000,000 palack Diana sósorszáj kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az ország

halálra tul is eljutott már e páratlan szer hírneve. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már megelégni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy

nem volt
még készítmény, mely ilyen rövid idő alatt ilyen páratlan népszerűségre, közkeletiségre tegeyen szert s ennyire népszerűvé válik. Ha kutatjuk a siker okait, azt látjuk, hogy nem a reklám, nem a szervezési munka, nem a kínlat hozta létre ezt a csodálatos sikert,

hanem
az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajában a Diana sósorszájhoz folyamodott segítségért, e biztos hatás hátszereiben föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak

lesz
a világon Diana sósorszáj, házból ki nem megy a fogal. Ára 130 fillér. — Kapható mindenütt.

Főjártóhely: Diana Kereskedelmi Részv. - Társ. BUDAPEST, NÁDOR-UTCA 6. sz.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtökön, április 12-én és pénteken 13-án
délután 6 és este 8 órakor

30 napon át kolosszális sikert aratott
az Omniában!

A SOMMENTI CSATA.

Hadifilm 3 részben.

A legélethibb hadifilm, amely a világháború
borzalmas viadalának minden részletét
híven örökíti meg.

Gyönyörű kísérőműsor.

Elsőrangú szaloncigányzene.

Helyárak:

Este: páholyülés 1:80 f., I. hely 1:50 f.,
II. hely 1:20 f., III. hely 70 f.
Délután: páholyülés 1:20 K., I. hely 1:— K.,
II. hely 80 f., III. hely 50 f.

A tábori kórház.

— A sajtóhadiszállás engedélyével. —

— ápr. 12.

A hadi sebeszet, gyógyászat és járvány-
leküzdés kérdései nem annyira orvosi, mint
inkább tömegproblémák. A békeidők legna-
gyobb gyógyintézetei, egy nagy kórház napi
betegvédelme szóba sem jöhet egyetlen tá-
bori kórházé mellett, egyetlen nagy ütközet-
napon. Amellett az orvosok arányszáma 1:40
a tábori kórházak rovására és tekintetbeveendő
az is, hogy a békekórházak nagyszáma, jól
képzett ápoló- és segédszeméllyel rendel-
keznek, míg a táborikórházaknak ma már csak
idős, kioktatásra szoruló népfelkeltők kell
beérniük. Egy rövid részlet az isonzi arcvonal
egyik tábori kórházának történetéből szolgál-
jon a teljesítendő munka képül.

A száma: X. Valamikor megkapta a tá-
virati parancsot, hogy álljon menetkészen,
szóval: minden legyen elesomagolva, kocsik-
lovak legyenek jó állapotban stb. Rövid idő
mulva a másik távirat: „Berakodni!” Még
nem tudni, hova. De a lázas munka megkezd-
ődik. A szükséges vasuti kocsik számát meg
kell állapítani, a kocsikat biztosítani és a vonat
kész. Mennyi fáradság, sőt életveszedelem,
a lovak berakodásánál! Hisz olyan emberek,
akik soha lóval nem bántak, egyszerre lóápoló-
k. A vonatparancsnok egy jogtudor, békében
a tartományi pénzügyigazgatóságnál dolgozott,
most ő vezeti a kocsiba a legvadabb lovakat,
amelyektől még az őrmester is húzódozik,
mert rugnak, kapálnak. Mindenki segít. És
aztán megy a vonat, megy sokáig. Holdvilágos
éjszaka megáll egy állomáson. A hegyekről
ágyudörgés morajlik. Nyomban ki kell rakodni,
hajnalig mindenem tul kell esni, ellenséges
repülőek észrevehetnék a nagyszállítmányt és
bombázhatnák. És mindent kiraknak, mert:
muszaj. Megint segít mindenki: orvosok és
jogászok, tiszték és legénység.

És most megkezdődik a kórház „föllá-
tása”. Egy kis helyiség egyik-másik háza al-
kalmatlan, de még lakják. Előbb tehát ki
kell üríteni a lakosságot. De micsoda házak
ezek! A falak piszkosak, a padló szétrepede-
zett, minden sarkon-zugon javítani való. A
legénység közt akad kőműves, asztalos, ács,
lakatos és mind megtanulja, mind megtanulta,
hogyan lehet a legkevesebb szerszámmal a
lehető legtöbbet véghezvinni. A ház, amely a
kórház magva lesz, egyemeletes kis épület.
Rövidesen ragyogó tiszta minden szoba, fe-
hérre van meszelve. Éjjel-nappal dolgoznak.
Két helyiség van kimeszelve kötöző és műtő-
szobának. Külön az, ahol gennyes sebeket
fognak kötözni, külön a tiszta műtőszoba,
ahol például hasnyitást fognak végezni. A ház
kertben áll, a vidék a szokott Karsztvidék,
középen egy dolina, a ház mögött kőnégyzet,

amelynek előfala felbenmaradt: pincének szán-
ták. Köröskörül kő és kő mindenütt. Ezen a
talajon kell sürgősen barakkokat emelni a
betegek elhelyezésére. A kőnégyzet éppen jó
fürdőnek, rá egy fatetőt, bele a farácspadlót,
felső világítást, kádakat és fűdőkályhakat, a
vizet odavezetik és kész a fürdő. Közben a
barakképítés is halad. Egy segédmunkás, aki
valaha ácsmunkát is végzett, építőmesterré
fejlődik, méri és simítja az egyenetlen kőta-
lajt, fűrészel, ácsol, dolgozik, parancsol és lám
öt nap alatt öt csinos barakk épült, mintegy
120 ágynak való térrel, jó vaságyakkal, gyalu-
forgácsos „szalmazsákok”-kal, vakító fehér
vászonzalappal és takarókkal. Távolabb a
háztót közben föllásták a talajt és kemény
cementalapozatot készítettek a benzinmotorok,
amely a Röntgenkészüléket és az egész telep
villámvilágítását fogja szolgálni. Avatlatlanok
állítanak föl mindent és mégis jól megy, mert:
muszaj. Öt nap alatt föl van állítva a kórház,
amelyben a betegeket gonddal, beesülettel és
a legmodernebb módon kezelik.

A hatodik napon már ott van 275 sebes-
sült, már ellátják, operálják, elszállíthatókká
teszik, élelmezik és a vasuton továbbítják is
őket. A szüneteket szorgalmasan felhasználják
javításra, pótlásra, új munkára. Nemsokára
egészen más kórház áll ott. És már kezd
élenkülöni az ágyudörgés, egyre sürűbben lá-
togatnak el a repülő, kezdődik az új isonzi
csata. A föld reszket az ágyutűztől, kora reg-
gel óta egyik gépkocsi a másikat éri, nagy
Büssing-kocsik könnyű sebesültekkel, mind-
egyiken 30, aztán kis egészségügyi gépkocsik
tábori hordágyakon fekvő nehéz sebesültekkel.
Megállnak a nagy felvételi barakknál, ahol az
irodisták kiállítják az előjegyzési lapokat, ami-
ket meg kell kapniok az ujonnan jötteknek,
akárcsak a békekórházak felvételi irodáiban.
Ha fölvtették őket, egy orvos gyorsan osztá-
lyozza valamennyit: fertőzöttek és fertőzőgya-
nusak azonnal elszigetelve és a járványkór-
házba továbbítva, az erősen vérzőket azonnal
a sebészethez viszik. A főtömeg a fürdőbe ke-
rül, amely most már ki van szélesítve. Az
előtérben, amelyet rossz időjárásnál fűtenek,
levetkőznek. A ruhát és fehéreneműt összekö-
tik, számozzák. A számot megkapja a beteg
is, hogy a kórház elhagyásakor a maga ru-
háját vihesse el. A göngyölegek a fertőtlení-
tőbe vadorolnak, ott a vizgőzben sterilizálják
és tetvetlenítik őket. A betegnek is át kell
esnie az utóbbi eljárásán. Sorban állnak a
hajművészek is, minden embert kurtára nyir-
nak, aztán mehet a fürdőbe, ahol meleg víz-
zel és szappannal alaposan megtisztálkodik.
A mellékhelyiségben tiszta fehéreneműt kap és
viszik az új, nagy kötözőterembe. Itt három
asztalon „dolgoznak” reggeltől estig és estétől
reggelig. Itt osztályozzák a kezelést. Rejtett
lövések a Röntgen-szobába kerülnek, hogy a
lövedék fekvését megállapíthassák. Ez az
eljárás azelőtt hosszabb és körülményesebb
volt, de most Holzknacht bécsi Röntgen-tanár
új rendszere szerint nagyon egyszerűen és
gyorsan megy. Nagy ütközetnapokon a kórház
Röntgen-orvosa kora reggeltől esti sötétségig
a szobájában van, dolgozik, amíg csak a szem-
e fel nem mondja a szolgálatot, mint ahogy
ez a legutóbbi isonzi csatánál is történt. A
kötözőeszerénél eldöntik az orvosok, hogy
sürgős-e a műtét vagy sem. A műtetre szorú-
lók nyomban a műtő-szobába kerülnek. A fer-
tőzöttek, a gáz-égés szomorú esetei, amelyek-
nél sokszor, sajna, rutító műtéteket, amputá-
ciókat kell végezni, az ugynevezett septicus
műtőszobába, a tiszta kezelési esetek, fej-
lés, haslövés, stb. — a tiszta, aszeptikus szo-
bába kerülnek. Ott nyomban megtörténik a
műtét. Mily nehéz sokszor előteremteni a
megfelelő segédszemélyzetet!

Igy megy ez, kötés kötés után, műtét
műtét után és mindenki, aki el van látva,
meg van operálva, el van intézve, elmegy, ha
tud, vagy tábori hordágyon barakkba viszik,
tisztá ágyba fektetik. Ütközetnapon 500—700—
1000 sebesült jön, mind megteszi a maga fönt
leirt utját és valamennyiüket élelmezni is kell.
Nagy konyhák épültek, diétákat vezettünk be
és lehetőség szerint egyéni a táplálkozás.
Mekkora nehézségek vannak és a kötelese-
tudás minő példái jelentkeznek néha! Itt van
például egy altiszt, békében kereskedő, súlyos
szembajjal (recehártyaleválás). Ez a véna

ember vezeti az élelmiszerraktárt, gondozza
az élelmezést. Metsző bőraban, dühöngő hó-
viharban minden nap reggel 2 órakor fölkel
és órákosszat várt az országuton, minden
parasztot föltartóztatva. Kapzsiságból tovább
akarták vinni a tejet, de ő kényszerítette őket,
hogy a kórháznak adják el. Egy hős! És ilye-
nek mind, orvosok, tiszték, legénység, mind a
parancsnok példáját követve.

És százzámra kell kiválogatni a szállít-
ható sebesülteket, mert ha szerény kezdet után
600 ágyra való kórházat építettünk is, nagy
ütközet napján ez is semmi. Megint a tömeg-
kérdés okozza a nehézségeket, helyet kell te-
remteni az ujonnan érkezőknek. Minden szállí-
tható beteget továbbítani kell vasuton, hátra,
a mögöttes országba. Hogyan jöttek ide és
mennyivel másképp távoznak! A csata vérevel,
sarával födőtten, szétrongyolva, megterve-
sültek jöttek és megtisztulva, kifürdetve, gondosan
ellátott sebekkel, tiszta fehéreneműben szállnak
a betegvonatra. Közben történt mindaz a
munka, amelyet itt röviden leirtunk, a munka,
amelynek legszebb jutalma önmagában van.

Színház.

Heti műsor:

Április 12. Csütörtök: Zsuzsi (Ujd.)
Április 13. Péntek: Csillagok bolondja (Ujd.)
Április 14. Szombat: Ugyanez.
Április 15. Vasárnap: Ugyanez.

— Künn a bárány, benn a farkas. Kis
jelentéktelen színpadi játék Földes Imrének
„Künn a bárány, benn a farkas” című vigjá-
téka, amit tegnap mutatott be nálunk a szín-
társulat. Az ötlet mulattató benne, de a tartalom
nagyobbára sovány, vérszegény s csak
itt-ott melegít föl. A sok nőszereplő közül
Csáki Margit emelkedett ki, aki tegnap ismét
tanúságot tett közvetlen, meleg és színes játé-
kával művészi képességéről. Mellette Csáki
Mici nyújtott gondos játékot. Kivülük még
Guthi Sárának volt nagyobb szerepe s ő is jó
volt. Az egyetlen férfiszerepet Balla Kálmán
játsszotta a töle megszokott művészettel. A szín-
ház zsufova volt.

— Panaszok a színház körül. Mi is meg-
említettük azt a furcsa helyzetet, hogy az idei
tavaszi színiévadban Balla Kálmán színgazgató
zenekar nélkül jött Nagybecskerekre s a zenés
darabok előadása zongora mellett folyik le.
Emiatt a közönség, különösen a bérlők körében
is panaszok merültek föl, sőt egyes bérlők be-
advánnyal fordultak a délvidéki színikerület
választmányának elnökségéhez, amelyben azzal
vádolták meg a színgazgatót, hogy a bérlet-
gyűjtésnél kifogástalan zenekart ígért s ennek
a tudatában bérletet. A panaszlók beadványa
folytan a színikerület elnöke igazolásra hívta
föl a színgazgatót, aki azzal védekezik, hogy
zenekart a háborús viszonyok miatt nem sikerült
szereznie s így rajtakívül álló okokból nem
teljesíthette ígértét. Ezzel szemben egyben
följánlotta a panaszlókknak, hogy a bérletüket
visszafejteti.

Köszönet.

Mindazoknak az ismerőseinknek,
barátainknak, akik felejthet-
len leányom halála alkalmával
a temetésen való jelenlétükkel
vagy részvétnyilatkozataikkal fel-
kerestek, ez uton mondok
hálás köszönetet, hogy fájdalom-
mamat enyhíteni iparkodtak.

Nagybecskerek, 1917. április 12.
Özvegy Jankovich Miklósné.

VÉGE A KÁVÉHIÁNYNAK!

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi FISCHER-féle
PÓTKÁVÉT és édesítse meg egy kockacukorral. — Kitűnő
ízű, tápláló reggelihez jut és cukorral is takarékoskodott.
A FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ kapható nagyban
a FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ R.-t. központi eladási
irodájában. — Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben

TELEFON: 10-22.

BUDAPEST, I., ÁTLÓS-UT 22., 24., 26., 28. SZ. ALATT.

TELEFON: 10-22.

Legujabb.

A háborus Amerika.

Budapest, április 12. A Petite Parisien jelenti Washingtonból:

A demokrata pacifistákon kívül új ellenzéki párt van alakulóban, amelynek tagjai hajthatatlan követelői a Monroe-elvnek, hogy Amerika nem avatkozik bele idegen földrészek dolgaiba.

Roosevelt fölkereste Wilsont és felszólította, hogy küldjön sereget az európai harctérre.

Budapest, április 12. Az itteni amerikai főkonzul személyzetével ma reggel hét órakor elutazott Bécsbe. Itt csatlakoznak hozzájuk a monarchiában és a Balkán államokban levő összes amerikai konzulok. Bécsből a konzulok Spanyolországba utaznak.

Mexikó és az Unió.

Budapest, ápr. 12. A Havas ügynökség jelenti El-Pazóból:

Tizenegyezer főnyi Caranzista sereg a határ felé menetel, hogy üldözze Villa tábornokot, aki csapatával meg akarja támadni az Egyesült Államokat.

Argentina is.

Budapest, április 12. A Reutter-ügynökség jelenti:

Az argentinai kormány az Egyesült Államokat támogatja Németország ellen.

A Petite Parisien washingtoni jelentése szerint, Argentina kormánya kijelentette, hogy osztja az Egyesült Államok felfogását Németországra vonatkozólag.

Az oroszok stochodli veresége.

Budapest, április 12. Lugańból sürgönyzik:

Mint az olasz lapoknak Szentpétervárról jelentik, az oroszok a Stochodmenti csatában **husz-huszonötezer főnyi veszteséget szenvedtek**. A vereséget főképpen az orosz csapatoknak a forradalom miatt bekövetkezett szellemi nyugtalansága okozta.

Höfer mai jelentése.

Budapest, ápr. 12. Höfer altábornagy a vezérkar főnökének helyettese jelenti:

Keleti és délkeleti harctér:
Semmi különös esemény.

Olasz harctér:

Görznel, Vertojbától keletre tegnap este a 71. és 76. gyalogezred rohamcsapatai behatoltak az ellenséges árkokba s onnan négy tisztet és 135 közlegényt hoztak fogolyként magukkal, azonkívül két gépfegyvert és három aknavetőt zsákmányoltak.

A tengermelléken a tüzérségi és aknaharc egyes helyeken élénk volt.

A dunai hajókatasztrófa.

Budapest, ápr. 12. Az „Esztergom” nevű hajó tegnap délután óta szivattyuzza a vizet a Zrinyi raktárból és gépházából. A katasztrófától legsúlyosabban érintett hölgyteremhez egyáltalán lehetetlen hozzáférközni. Megkísérelték buvárokkal elérni a hajónak azt a részét, de a kísérlet meddő maradt, mert a víznyomás olyan óriási, hogy a buvárok egy pillanatig sem bírták ki a víz alatt. A mentési munkálatokat ez irányban **tebát nem lehet folytatni**. A hajó-

nak e részében levők minden valószínűség szerint holtan fekszenek s **számuk 35-40-re becsülhető**. A Zrinyi kiemelését különben elrendelték, de ez legalább is nyolc napig tart.

A. I. 7-17. 4.

280-3.2

A wieni (Innere Stadt) járásbírósaq felhívása Freund Vilmos nagybecskereki illetőségű egyen örökösei, hagyományosai és hitelezőihöz.

Freund Vilmos nagybecskereki illetőségű magyar állampolgár kereskedő, Wienben 1., Rosenbursenstrasse 4. sz. a. ahol állandó lak-helylyel birt, elhalálozott.

Az 1854. év aug. 9-én kelt csász. patens 137. és 138. §§-ai értelmében felszólíttatnak mindazon örökösök, hitelezők és hagyományosok, kik osztrák állampolgárok vagy ott tartózkodó idegenek, hogy a hagyaték iránti igényüket jegyzett bíróságnál legkésőbb 1917 május 10-ig jelezték be, mert ellenesetben a hagyaték — tekintet nélkül ezen igényükre — a külföldi hatóságnak vagy egy ezáltal látta-mozott személynek kiadható.

Egyszersmind tekintettel arra, hogy az ott tartózkodó örökösök a bíróság által tartandó hagyaték tárgyalás kitűzéseért folyamodtak, az idézett császári patens értelmében az összes külföldi örökösök és hagyományosok felhívata-nak, hogy igényeiket és kívánságukat az át-engedést illetőleg a külföldi bírósághoz jele-nt-sék be, ellenkező esetben és ha az átengedés nem kifejezetten kérelmeztek, a tárgyalás itt és pedig egyedül a jelentkező örökössel fog megtartatni.

K. u. k. Bezirksgericht Innere Stadt Wien. Abt. I., am 12. März 1917.

Ritter v. Schoen.

A kiadmány hitelül:
Litschauer s. k. irodavezető.

Nagykikinda város polgármesterétől.

5634-1917. szám.

282-x.1

Pályázati hirdetmény

A főispán ur ömeltósága 3356-917. sz. rendelete alapján Nagyikinda r. t. városnál elhatározás folytán megüresedett és a VIII-ik fizetési osztályba sorozott *rendőrkapitányi állásra* pályázatot hirdetek.

Ezen állás a VIII-ik fizetési osztály szerint megállapított évi fizetéssel, lakáspénzzel és ezen felül évi 1000 korona tisztialánnyal javadalmazott.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 3. §-a VI-ik pontjában, illetve az 1912. évi LVIII. t. c. 22. §-ában előirt minősítésüket és eddigi szolgálatukat igazoló okmányaikkal szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1917. év május hó 9-ik napjáig hozzám annyival is inkább nyujtsák be, mert az elkészetten beadott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagykikindán, 1917. évi április 7-én.

Majinszki Lukács s. k.
polgármester.

Hirdetmény.

A „Dóczy Takarékpénztár Részvénytársaság” igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy az 1917. évi február hó 10. napján tartott évi rendes közgyűlés a *társaság feloszlását és felszámolását elhatározta*, minek következtében felhívata-nak a társasági hitelezők esetleges követeléseiknek jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított 6 (hat) hó alatt leendő érvényesítésére.

Kelt Dóczyon, 1917. évi április 7. napján.

Az igazgatóság:

Zappel József s. k.

Stützel József s. k.

VISZKETEGETSÉGET

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir** Kis tégely K 160, nagy tégely K 3—, családi adag K 9—, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E., „Korona” gyógytárától, Győr.

Két ügyes, hadmentes férfi-munkaerő keresetlik, kik biztosítások szerzéséhez némileg értenek.
Lehet hadi-rokkant is

Havi fixfizetés 200 K és utazásoknál 20 K napidij

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Kitünő forgalmu

sörcsarnok

teljes berendezéssel

tekeasztallal, még 6 évig adómentes új házzal, valamint 100 hl. különböző ó és új hegyi bor, más vállalat miatt

sürgösen eladó

Értekezni lehet

MAYER JÁNOS sörcsarnokában

Nagybecskerek, Árpád-utca 15. szám alatt.

2-3

szobás lakás

kerestetik

május 1-re

Bővebbet a kiadóban

PEZSGŐSDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek 30 filléért darabját, palackdugót 5 K kilóját utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükségtelen. Új palackdugóért csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf

Budapest,
Nefelejts-utca 15. szám.

Magánjáró gőzgépeket

Kompond és stabil gőzgépeket
Gőzcséplő garnitúrákat
Magánjáró lokomobilokat
Cséplőszekekrényeket
Esztergapadokat
Herefejtőket
Elevátorokat
Motorokat

Gőzkeket és
Gőzkanókat

javítottan állapotban vásárolnak
= készpénzfizetés ellenében =

FRIEDRICH TESTVÉREK
GÉPGYÁRA TEMESVÁR.